Afghanistan Digital Library

adl0795

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (http://afghanistandl.nyu.edu/). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser. When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

نظامنامه

د

رسومو تعزیه پورې

په (۲۹) د ــــــ پر سنه ۱۳۰۶ هجري شمسي

په مطبع کښې د "شرکت رفیق" په ماشینخانه
د کابل کښې چاپ شویدې

(قیمت یـه جلد (۱) پول)

شمارد چاپ ....(۰۰۰

طبع اول

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx Image 3 of 14

بسم الله الرحمن الرحیم

نظامنامه

د

رسومو تعزیه داری

هغه وقت چه په یوه کورنی کښ، څوك نارینه
یا ښځه مړے خواه له جهته د دیندارئ او
د رواج له پاره همسایګان او خپلوان د دی کورنئ
له نارینه او محرمی ښځو له پاره د په ځای
راوړو د دود د فاتحی او تسلّی ورکول څښتن د مړے
ته په دغه کور کښ سره ټولیږی:—

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx Image 4 of 14

قاعده

(١):- که مړګی د یوچا د صباحی له مخې مشهور شي -
نو دا تولیدل د نارینه او د ښځو چه ړمبې
ذکر شو له هغه وقت د صباح څخه تر نیمې
وُرَزِې چه وقت د توپ د غرمې دی - دې
د ښځې په کورکښ روا دی - و روستې له نیمې
وَرَزې نه له هغه کوره دوُوزی، چه د مړی
ښځې باندی په مکروهه میلمستیا سَرَ
جبرو نه سی - غیر له بعضی نژدی قومونه
چه په (٦) قاعده کښ بیانیږی .

(٢):- که مړګی د چاپه نیمه وُرَز کښ، یا ورستې له
نیمې ورزی پیښ شي نو تولیدل د نارینه
او د ښځو، له هغه وقت نه ترمابنامه پوری
روا دی - پس له هغه د مړی د ښځې له
کوره دَ ووزلي .

(٣):- د ویمه او دریمه ورځ چه د مړی ښځې له

پاره د د فاتحه آخستو کېنی - ترو او داتو
د نارینه او ښځو کور د هغه ته له وقته د صباح
نه ترمنځ دری ورځی روا دی - پس له هغه هیڅ لی
لپاره د فاتحی داتلی نه شی او نه ښځی د مړی
لپاره د فاتحه آخستی کیناستی شی - مګر
که وارث او اختیار دار د مړی غائب وی هغه
وقت چه حاضر شی - آخسته د فاتحی ورته روا دی

(٤):- په کورګښو د ښځو د مړی ګښو - له نارینه
او د ښځو د شپی هیڅوک نه شی پاته کیدلی - مګر
هغه کسان چه (٩) قاعده کښی ښودل کیږی

(٥):- نژدی قوم د مړی چه (٦) قاعده کښی یادیږی
او دری شپی او ورځی په دغه کورکښی دی - طعام
او چی یا نور شیونه د خوراک د دوی او د مړی
د ښځو په اندازه د توان خلاص له تکلیفه
له خپلو کورونو به ئی د مړی کورته استوی.

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx

(٦):-نژدی قوم او خپلوان د مړی چه تر دری ورځو
پوری دغه کورکښی پاته کیدلی شی په دی قرار دی:-
خپلوان د مړی عبارت دی له پلار، او مور،
او زوی، او لور، او عورتی، او میره، ځښه او په صورت
د نشته والی د هغه کسانو کښی، تره، ماما او نور
هغه څوك چه په قرار د شرعی اختیاردار او
وارث د مړی شمیرل کیږی، دی-نژدی قوم
د مړی د خپلوان مطلب دی له پلار، مور، ماما
آکا، وروور، زوی، لور، ترور، توړی، خور، نیاء،
عورته، زوم، زامن او نوځی د دوکسانو.
(٧):-ترتیب او حکم د دی فقرو محض لپاره د دی
شوی دی:-چه تر دری ورځو پوری، د مړی
د خپلوان په کورکښی بالکل میلمستیانه
نه کیږی-چی او ده وه دی او نور شیان د خوراك
د ده له خوا خلقو ته د نه ورکوی ځکه چه شرعاً

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx Image 7 of 14

مکروه او سیاستاً موقوف دی ۰

(۸):- لکه چه په اوّل مرګ د چادِړی شپی وندے
پخلي او ورکول دچي او نور خوراکه په طور
د میلمستیا سره منع دی دغه رنګه تریو
کاله پوری تمامی فلتی آخستل، همچشمی،
سیالی پنځمه شپه، وومه شپه، نهمه شپه،
څلویښتمه، د جمعې شپی، د اختر شپی، برات
تلین دکال، او نور رواجونه (غیر له خیرات څخه)
شرعاً مکروه او بدعت او سیاستاً موقوف
دی ۰

(۹):- خرڅ د کفن، د ځنبولو، او نور شرعی خرڅونه
په قرار د لاره د پاک شریعت سره له مال
متروکه د مړی څخه د کره شی ځوئی
توان شی کفن د کرباس څخه وی ۰

(۱۰):- آچول د شال، ابری او دغو په شان قیمتی

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx Image 8 of 14

د ریښمین رختونه په جنازه د مړی باندی
منع دی له قیمه له کرباس او پریولی صحن د
پری، واچوه شی
(۱۱) په کله مړی وصیت د قرضداری د نمانځه روژې
او د باقی شرعی کفارتو کړی وی، او متروکه مال
زیاد له پور او حقداری د خلقو لری په قدر د
دریمه د متروکی مال ته بی له اجازه د ورثی
او زیاد په دریمه باندی په شرط د اجازه د بالغو
ورثی په قرار د شرعی حکم سره پوره فدیه، د
پاره د غایه خلاصولو د مړی کیږی فقط په اندازه
د وصیت نامه ووکړه سوخه او شرعی اسقاط
عبارت دی له دغه ووکولو شرعی حیلی
څخه، کرزول د قرآن شریف ته حاجت نشته،
وصی او اختیار دار د مړی په قرار د وصیت د
مړی وجهه د فدیې برابر له شرعی فاعل و ستره،

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx Image 9 of 14

اوّله د ناتوانه فقیرانو نه چه په کسب و کار باندې
قدرت نه لري ورسوي، او بیا هغه فقیرانو ته چه
په اندامو روغ وي - سمه پوره فدیه په بدل د
هر لمانځه او روژې او سوګند کښې نیم خورد ګندم یو
چارك غنم یا قیمت د هغه دي .

(۱۲) بیا په جمله د اسقاط کښې باید چه کلام الله شریف
نه وي، ځکه چه قرآن عظیم الشان لاس په لاس نه
ورکول - او بیا د آخستونکو له خوا بازار کښې خرڅا
له پاره ورکول (اَسْتَغْفِرُ الله) یو شانې سپك
والا د لوئ . قرآن شریف پاله شوي .

(۱۳) بیکه مړي وصیت د پوره لمانځه، روژې او نوره
شرعي کفارتو نه وي کړي؛ ورکول د نفلي
ګرزول د اسقاط ضرور نه دي - که بالغانو ورثی
له خپلې خښکني ورکوله بهتر دي

(۱٤) په مالي د نفلي اوره خیرات، چه فقیرانو ته ئې

ووکوی ، باید چه مسجد و کښ یا او یره باندے
نه وی - ځکه چه غیر له نقیرانو هم ووڅه
آړوی به ووکولو د مال د فلِ لئ او د خیرات
دوی ته بلکه بې له مسجد و او ادیری نه بل
مناسب ځای کښ لکه میدانی او صفه
چه لپاره د نمونځ د جنازی جوړه شوی وی
نقیرانوته دورکړه شی - او غنیانو دولت
منوته دورکړه نه شی !
(۱۵)؛ دا پاس څور لس قاعدی لپاره د رواج او
دستور د غمو او ورو، نارینه او ښځومرو دے
(۱۶)؛ که خښتن د مړی چپ له دو پنځلسو قاعدو
څخه ، دود د مړی وکړی بخپله دی - او
که قریبان ، همسایګان ، آشنایان ،
او نوکسان ، به خلاف د پاس قاعدو یه د
کور کښ ، طعام او چی او نور د خوراك شیونه

وخبری ؛ تعزیر دشی

(۱۷)؛- تعزیرونه د قاعدو ددې نظامنامې، قاضی دابتدائی ــ ئی معلوموی، او حکم د قاضی قطعی دی.

(۱۸)؛- په جاری کول د حکمو ددی نظامنامې وزارت عدلیه مأمور دی.

قاعدی ددی نظامنامی برابر له حکمو د شرع شریفی او هم له پاك مذهب ده حنفی اوبنا په قوّیّه مُفتیٰ بِهَا روایتو شَوَه دی.

نقل د دستخط د علماء د عالیه هیئت

د تمیزیّه غورشی سود مجلس د کوی کی

مولوی محمد ابراهیم مولف — مولوی عبد الحی رئیس

فتاوای امانیّه — تمیّن

مولوی محمد رفیق — مولوی عبد الخالق الصدیقی

مولوی عبد الغفور معاون تالیف — مولوی گل دست

په شمیرلو ددی نظامنامی له نظامنامو د دولت تحفه او په اجرا کولو د حکم د دی سره امی واراده کوم.

http://hdl.handle.net/2333.1/612jm6dx Image 12 of 14

حکم د پخوانی نظامنامی د تعزیه داری پس له خپریدلو د دی نظامنامی منسوخ دی .

د دې غلطنامې له مخې هغه ځایونه چې د نظامنامې د تعزیه دارۍ په کتاب کښې غلط شوي دي تصحیح دې کړای شي

مخ	کرښه	داسې چاپ شوي دي	داسې دې ولوستل شي	مخ	کرښه	داسې چاپ شوي دي	داسې دې ولوستل شي
١	٨	لوتسلی	اوتسلی	٥	٨	نوردواخونه	نور رواجونه
٢	١	قاعدهٔ (١)	قاعده (١)	٨	٢	جکه	څکه
〃	١٣	روادی	هلته روادی	〃	٨	کره نه شی	کړه نه شی
٣	١	دد فاتحه	د فاتحه	〃	١٢	وکړی باخپله	وکړی خپله
〃	٥	آخستی	آخستو	٩	١	وبخبری	وخری
〃	٨	مړی کښی له	مړی، له				
〃	١٢	اوورزی	اوورځی				
〃	١٤	تران خلاصر له تکلیفه	توان خلاصولة تکلیفه				
٤	٥	دهغه کسانو	دهغو کسانو				
٥	٢	اول مرګ چاپ دسا	اول مرګ د چاکښ				

[illegible]